2240
1134
13532

ՀԱՇԻՒ

ԹԻՖԼԻԶԻ

ՀԱՅՈՒՀԵԱՑ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

1894 Թ.

ՏԱՍՆ ԵՒ ԵՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ԹԻՖԼԻԶ

Типографія И. А. Мартиросіанца, Орб. ул., № 1—2.

Տպարան Յովհաննէս Մարտիրոսեանցի Օրբ. փողոց, № 1—2.

1895

13532

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 4-го марта 1895 года.

13532

Ա. ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆԸ

Ընկերութեան պատուաւոր նախագահ Թեմիս վիճակաւոր ս. Առաջնորդն հայոց Վրաստանի և Իմերէթի:

Ընկերութեան պատուաւոր անդամ Աղէքսանդր Քիշմիշեանց

I. ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ

Ատենապետուհի՝ տ. Սոֆիա Բաբայեանց
Փոխ-Ատենապետուհի՝ տ. Եղիսաբէթ Թայիրեանց

2240

Անդամք:
- տ. Կատարինէ Եւանգուլեանց
- տ. Ոսկեհատ Տէր-Յովհաննիսեանց
- օր. Իշխ. Սոֆիա Արղութեան-Երկայնաբազուկ
- օր. Եղիսաբէթ Աւթանդիլեան

Գանձապահ՝ օր. Կատարինէ Մուլթաֆեան

II. ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՄՇՏԱԿԱՆ ԱՆԴԱՄՔ

+ Ադամեան (Ներսիսեան) Թամարա (1882)
Աբամելիքեան Եփրոսիմէ կոյս (1889)
տ. Ալիխանեան Նադեժդա (1887)
տ. Ալիխանեան Կատարինէ (1882)
տ. Ալելեան Վարվառէ (1886)
տ. Աղաբէգեան Մարիամ (1882)
տ. Արամակլիսեան Նունէ (1887)
տ. Արամեան Եղիսաբէթ (Բագուից) (1890)
Արղութեան Կատարինէ Մայրապետ (1884)
Իշխ. Արղութեան Մարիամ (1884)
Իշխ. Արղութեան Մարիամ (1888)
Իշխ. Արղութեան Կատարինէ (1882)
տ. Ադելխանեան Հեղինէ (1892)

տ. Աճամեան Հեղինէ (Մոսկուայից) (1892)
տ. Այվազեան Կատարինէ (1892)
տ. Աւթանդիլեան Հեղինէ (1891)
+ Բաղդոյեան Թեկղէ (Թելաւից) (1892)
Իշխ. Բէհբութեան Կատարինէ (1890)
Իշխ. Բէհբութեան Վարվառէ (1882)
Իշխ. Բէկթաբէգեան Մարիամ (1883)
տ. Դաւթեան Մարիամ (1889)
տ Դոլուխանեան Եղիսաբէթ (1890)
տ. Եարալեան Կատարինէ (1893)
տ. Եւանգուլեան Կատարինէ (1890)
տ. Եւանգուլեան Նունէ (1888)
տ. Էմինեան Աննա (1882)
տ. Ենակոլոփեան Նատալիա (1883)

տ. Թամամշեան Սոֆիա 1890
տ. Թամամշեան Վարվառէ (1888)
տ. Թայիրետն Եղիսաբէթ (1884)
+ Թայիրեան Կատարինէ (1882)
Թայիրեան Հռիփսիմէ կոյս (1883)
տ. Իստամանեան Սալոմէ (1892)
տ. Լիանոզեան (Մոսկուայից) (1883)
տ. Խատիսեան Մարիամ (1890)
տ. Խարազեան Վարվառէ (1882)
Խուփեան Փեփրոնիա կոյս (1889)
+ Խուդադեան Վարդուհի (1892)
տ. Ծովիանեան Մայա (1882)
տ. Ծովիանեան Մարիամ (1889)
տ. Ծովիանեան Մարիամ (1892)
ա. Ծովիանեան Կատարինէ (1893)
տ. Կամսարական Աննա (1884)
+ Ղամբարեան Նունէ (1884)
ա. Ղորղանեան Աննա (1892)
տ. Մանթաշեան Դարիա (1882)
+ Մելիքեան Աննա (1883)
տ. Մեհրաբեան Կատարինէ (1887)
տ. Միրզոյեան Դարիա (1888)
տ. Մութաֆեան Չողակաթ (1890)

տ. Նադիրեան Կատարինէ (1882)
տ. Նազարբէգեան Մինա (1882)
տ. Նազարբէգեան Նունէ (1889)
+ Ջանումեան Մինա (Մոսկուայից) (1883)
+ Ռոտինեան Կատարինէ (1883)
ա. Ռոտինեան Նատալիա (1892)
տ. Ռոտինեան Վարվառէ (1893)
տ. Սարգսեան Եղիսաբէթ (Բագուից) (1889)
տ. Ստեփանեան Նունէ (Մոսկուայից) (1892)
տ. Ստեփանեան Ծաղիկ (Բագուից) (1891)
+ Վարլամեան Վարվառէ (1888)
տ. Տէր-Աստուրեան Վարդուհի (1893)
տ. Տէր-Յակոբեան Եւալինա (1894)
տ. Քանանեան Նատալիա (Մոսկուայից) (1892)
տ. Քանանեան Վարվառէ (Մոսկուայից) (1882)
տ. Քալանթար Սոֆիա (1892)
տ. Քալանթարեան Սոֆիա 1893

III. ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԻՍԿԱԿԱՆ ԱՆԴԱՄՔ

Ա.

Իշխ. Աբամելիքեան Դարիա
տ. Աբխազովեան Նունէ
տ. Աբովեան Չուշանիկ
տ. Ադամեան Սոֆիա (Բագուից)
տ. Ալիխանեան Վարվառէ
օր. Ախվերդեան Աննա
օր. Ախվերդեան Մանիա
տ. Ամբարդանեան Վարվառէ
օր. Ամիրխանեան Նատալիա
տ. Անանեան Օլգա
տ. Անանեան Մարիամ
տ. Առաքելեան Եղիսաբէթ
տ. Արասխանեան Սաթենիկ
տ. Արղումանեան Փառանձեմ
Իշխ. Արղութեան Սոֆիա
Իշխ. Արղութեան Կատարինէ
Իշխ. Արղութեան Նադեժդա
Իշխ. Արղութեան Մարիամ
օր. Աւթանդիլեան Եղիսաբէթ
տ. Աւետիսեան Իսկուհի
տ. Աֆեան Սոֆիա
տ. Աքիմեան Մարիամ

Բ.

տ. Բաբայեան Սոֆիա
տ. Բագրատունեան Աշխէն
օր. Բայտողեան Չուշանիկ

տ. Բերէնս Մարիամ
Իշխ. Բէկթաբէգեան Եղիսաբէթ
Իշխ. Բէհբութեան Աննա
Իշխ. Բէհբութեան Եղիսաբէթ
օր. Բէնքլեան Վարդուհի

Գ.

տ. Գէորգեան Եղիսաբէթ
տ. Գէորգեան Նունէ
տ. Գէորգեան Սոֆիա
տ. Գիրգիդեան Եղիսաբէթ
տ. Գրիգորեան Սոֆիա

Դ.

տ. Դաւթեան Կատարինէ
օր. Դաւթեան Կատարինէ
տ. Դէմուրեան Եղիսաբէթ

Ե.

տ. Եարալեան Կատարինէ
տ. Եղիազարեան Կատարինէ
տ. Երեցփոխեան Սրբուհի
տ. Երիցեան Սրբուհի

Զ.

տ. Զարգարեան Նունէ

Է.

տ. Էլիմիրզեան Սալոմէ
տ. Էնակոլոփեան Եղիսաբէթ
տ. Էնակոլոփեան Մարիամ
Իշխ. Էրիստովա Կատարինէ
տ. Էֆիէնճեան Աննա

Թ.

օր. Թադէոսեան Վարդուհի
տ. Թամամշեան Վարվառէ
տ. Թամամշեան Սոֆիա
տ. Թամամշեան Սոֆիա
օր. Թամամշեան Մարիամ
տ. Թամամշեան Լիդիա
տ. Թամամշեան Նունէ
Իշխ. Թումանեան Մարիամ
Իշխ. Թումանեան Նունէ
Իշխ. Թումանեան Աննա
տ. Թումեան Եղիսաբէթ
տ. Թուսիկեան Եղիսաբէթ

Ի.

տ. Իզմայլեան Աննա
տ. Իզմիրեան Սոֆիա

Լ.

տ. Լազարեան Մարիամ
տ. Լալայեան Չուշանիկ
օր. Լօռիս-Մելիքեան Աննա
օր. Լօռիս-Մելիքեան Եղիսաբէթ
տ. Լիսիցեան Քեթեւան

Խ.

տ. Խալաթեան Կատարինէ
տ. Խաչատրեան Նունէ
տ. Խաչատրեան Մարիամ
օր. Խատիսեան Նունէ
տ. Խարազեան Մարիամ (Բաթումից)
տ. Խուդավերդեան Սրբուհի
տ. Խօջայեան Սոֆիա
Իշխ. Խօջամինասեան Սոֆիա

Ծ.

տ. Ծատուրեան Վարդուհի
տ. Ծովիանեան Մարիամ
տ. Ծովիանեան Սոֆիա
տ. Ծովիանեան Լիւբա
տ. Ծուրինեան Աննա

Կ.

տ. Կարախանեան Մարիամ
տ. Կիրակոսեան Թամարա
տ. Կոլմանեան Մարգարիտ
տ. Կուսիկեան Մարիամ
տ. Կրասիլնիկեան Աննա

Ղ.

տ. Ղազարեան Սոֆիա (Կարսից)
տ. Ղազարեան Սաթենիկ
տ. Ղամբարեան Նունէ (Ոլիգայից)
տ. Ղարաջեան Նատալիա
տ. Ղլըտճեան Սաթենիկ
+ Ղորղանեան Եղիսաբէթ
տ. Ղորղանեան Նունէ
տ. Ղորղանեան Նունէ

Մ.

տ. Մալխասեան Սաթենիկ
տ. Մակարեան Մարիամ
տ. Մամիկոնեան Աննա
տ. Մայսուրեան Նատալիա
տ. Մանդինեան Սոֆիա
օր. Մատինեան Մարիամ
տ. Մարդանեան Վարվառէ
տ. Մարտիրոսեան Հայկանուշ
տ. Մեասնիկեան Եղիսաբէթ
տ. Մելիքեան Մարիամ
տ. Մելիք-Ադամեան Կատարինէ
տ. Մելիք-Բաղդամեան Նունէ
տ. Մելիք-Ղարագեօզեան Կատարինէ
տ. Մելքոնեան Սոֆիա
տ. Մելքոնեան Նատալիա
տ. Միրզոյեան Թելիկ
տ. Միրզոյեան Նունէ
տ. Միրզոյեան Սոֆիա
տ. Միլիլեան Վարվառէ
տ. Միրիմանեան Անաստասիա
տ. Միրիմանեան Նատալիա
տ. Միրիմանեան Վէրա
տ. Միրիմանեան Նունէ
տ. Միրիմանեան Մարիամ
օր. Միրիմանեան Թամարա
օր. Մուլթաֆեան Կատարինէ
օր. Մուլթաֆեան Մարիամ
տ. Մուսայէլեան Կատարինէ

Յ.

տ. Յարոյ Դարիա
տ. Յարութիւնեան Մարիամ
տ. Յովհաննիսեան Դարիա
տ. Յովսէփեան Նունէ

Ճ.

տ. Ճադինեան Վարվառէ
տ. Ճադինեան Քալիա
տ. Ճամխարեան Եղիսաբէթ
տ. Ճահնազարեան Նատալիա
օր. Ճահնազարեան Սոֆիա
օր. Ճահիկեան Մարիամ
օր. Ճահպարոնեան Մարիամ

Չ.

օր. Չիթախեան Աննա
տ. Չիթախեան Սոֆիա

Պ.

տ. Պատուականեան Նատալիա
տ. Պետրոսեան Սաթենիկ

Ջ.

տ Ջանփոլադեան Թագուհի (Կաղզուանից)
տ. Ջառահեան Խանում

Ռ.

տ. Ռոտինեան Նատալիա
տ. Ռոտինեան Կատարինէ

Ս.

օր. Սալամբէգեան Նունէ
տ. Սալավեօվա Վարվառէ
օր. Սահակեան Աննա
օր. Սահակեան Դարիա
տ. Սարուխան-Բէկեան Մարիամ
տ. Սարուխանեան Եղիսաբէթ
տ. Սմիրնովա Եղիսաբէթ
օր. Սողալեան Եփեմիա
տ. Սողոմոնեան Աստղիկ
տ. Սուլխանեան Մարիամ
տ. Սուլխանեան Ճուշանիկ
տ. Սունդուկեան Սոֆիա
տ. Սպանդարեան Նատալիա
տ. Ստեփանեան Աննա
ա. Ստեփանեան Եղիսաբէթ
տ. Ստեփանեան Սոֆիա

Վ.

տ. Վարդազարեան Եղիսաբէթ
օր. Վարդազարեան Մարիամ
տ. Վարդանեան Եւգենիա
տ. Վարդապետեան Լուսիկ
օր. Վերմիշեան Աննա

Տ.

տ. Տէր-Գրիգորեան Վարվառէ
տ. Տէր-Դաւթեան Եղիսաբէթ
տ- Տէր-Ղեւոնդեան Սոֆիա
օր. Տէր-Միքայէլեան Մատիլդա
տ. Տէր-Յակոբեան Սոֆիա
տ. Տէր-Յովհաննիսեան Եղիսաբէթ
տ. Տէր-Յովհաննիսեան Ոսկեհատ
տ. Տէր-Նիկողոսեան Աննա
տ. Տէր-Ջանեան Սոֆիա
տ. Տէր-Սարգսեան Թամարա
տ. Տիգրանեան Մարիամ
տ. Տիգրանեան Նատալիա
տ. Տրախտենբէրգ Նունէ

Ց.

տ. Ցիցիկեան Եփեմիա

Փ.

տ. Փարեշեան Նատալիա
տ. Փիրադեան Եղիսաբէթ
տ. Փոնդոյեան Կատարինէ
տ. Փսարեան Նունէ
տ. Փրիդոնեան Մարիամ
օր. Փրիդոնեան Նունէ

Ք.

տ. Քալանթարեան Մարիամ
տ. Քիշմիշեան Թամարա

Օ.

տ. Օհանջանեան Կատարինէ
օր. Օրբելի Կատարինէ

Բ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ

Մ Ո Ւ Տ Ք	Առանձին Ռ.	Առանձին Կ.	Ընդամենը Ռ.	Ընդամենը Կ.
ա) Նախորդ տարուանից մնացած գոյք.				
I Առեւտրական բանկում ընթացիկ հաշուով	2887	25		
Առձեռն դրամ	186	63		
Առձեռն դրամ խոհարարական դպրոցի կառավարչուհու մօտ.	235	82	3309	70
II. Տոկոսաբեր թղթեր 12500 ռ. գումարի, որ ընդունուած է և գնուած	—	—	11885	86
			15195	56
բ) Նուիրաբերութիւններ.				
Ներսիսեան հոգևոր դպրոցի հոգաբարձութիւնից Եփէնդեանի գումարից	93	11		
Պ. Յովհաննէս Լոռիս-Մելիքեանցից ի յիշատակ իւր հանգուցեալ հօր՝ Զաքարիա Լոռիս-Մելիքեանի.	100			
հանգուցեալ Բաշղի Եղիազարեանի կտակակատար պ. Բարսեղ Եղիազարեանից.	500			
հանգուցեալ Յովսէփ Ալէյեանի կտակած գումարից. . . .	100			
հանգուցեալ Տէր-Եղիշէ Տէր-Գրիգորեանի կտակակատարներից.	100			
Տ Սոֆիա Բաբայեանից 'ի յիշատակ իւր հանգուցեալ մօր Վարվառէ Բայեանդուրեանի	100			
Տ. Մարիամ Խատիսեանից 'ի յիշատակ իւր հանգուցեալ ամուսնու՝ Յովհաննէս Խատիսեանի	200			
հանգուցեալ Յովհաննէս Չիթախեանի ժառանգներից . . .	500		1693	11
գ) Անդամակցական վճարներ.				
Իսկական (185 անդամ).	1110			
Մշտական (1 անդամ)	100			
Տ. Կատարինէ Մուսայէլեանից անդամակցական վճար 1893 թ.	6		1216	
դ) Պարահանդէսներից, նուագահանդէսներից եւ այլն.				
Նախորդ տարուայ պարահանդէսից մնացած	55	70		
Ներկայացումից.	627		682	70
ե) Տոկոսիք ընկերութեան գումարից.				
Ընթացիկ հաշուից.	20	58		
Կտրոններից	565	86		
2, 3 Արեւել փոխառ. կօնվերս. 4% թղթեր պետական բանկի յաւելումն.	33	81	620	25
զ) Երկու ուսումնարանի աշակերտուհիներից ուսումնական պիտոյքի եւ ուսման վճար	564		564	
է) Կարուձեւի դպրոցի պատուէրներից մուտք.	1364	78	1364	*78
ը) Աշակերտուհիների ձեռագործի վաճառումից.	187	46	187	46
թ) Խոհարարական դպրոցի երեք դասընթացներից մուտքի	134	79	134	79
Գ Ո Ւ Մ Ա Ր Ն Է.	—	—	6458	65
Ը Ն Դ Ա Մ Ե Ն Ը .			21658	65

Բացի այս Ընկերութիւնն ունի երեք հատ Օսմանեան արծաթեայ դրամ, դպրոցական կահ-կարասիք և այլ իրեղէններ։

*) Այս գումարից տրուած է վարպետուհիներին 373 ռ. 22 կ., աշակերտուհիներին 65 ռ., մնում է Ընկերութեան 926 ռ. 56 կ.

Ե Լ Ք	Առանձին Ռ.	Առանձին Կ.	Ընդամենը Ռ.	Ընդամենը Կ.
ա) Ընդհանուր ծախսեր.				
Դիւանական ծախսեր	11	35		
Մանր ծախսեր, յայտարարութիւններ և այլն	119	95	131	30
բ) Նուիրատուութիւններ յօգուտ ուսումնարանաց, մասնաւոր անձանց եւ ընտանիքների.				
Յօգուտ Զրկինենց եկեղեցու ուսումնարանի	50			
» չքաւոր ուսանողների ուսուցչութեան իրաւունք ձեռք բերելու համար	100			
Օժանդակութիւն է տրուած աղքատներին և սովորողներին.	35			
Քրօրհնէքին և Զատկին բաժանուած է չքաւոր ընտանեեին.	203	50	388	50
գ) Սուրբ-Նշան եկեղեցու դպրոցի ծախսեր.				
Ուսուցիչների և ուսուցչուհիների ռոճիկ.	1854	84		
Աղախնու ռոճիկ	144			
Ուսումնարանական պիտոյքներ.	186	80		
Ձեռագործի նիւթեր.	65	56		
Վառելափայտ.	94	50		
Կահ-կարասիք	71	45		
Մանր ծախսեր	63	49		
Գրադարանի համար գրքեր	14	86		
Սուրբ-Նշան եկեղեցու դպրոցի շինութեան եւ իրեղէնների ապահովութեան համար ծախս	27	80	2523	30
դ) Սուրբ-Նշան եկեղեցու դպրոցի շինութեան ծախսեր.	142	60	142	60
ե) Կարուձեւի դպրոցի ծախսեր.				
Ուսուցչուհիների ռոճիկ.	1485			
Աղախնու և ծառայի ռոճիկ	204			
Բնակարանի վարձ ցմէկն սեպտեմբեր 1895 թ.	1160			
Կահ-կարասիք	120	75		
Վառելափայտ.	120	85		
Մանր ծախսեր	119	36		
Ձեռագործի նիւթեր	339	34		
Մասնագիտական ամսաթերթեր	29			
Դեղորայք աշակերտուհիների համար.	16	8	3594	38
զ) Պատուէրներից ստացուած արդիւնքից յատկացրած է վարպետուհիներին եւ աշակերտուհիներին.	604	22	604	22
Գ Ո Ւ Մ Ա Ր Ն Է.	—	—	7384	30
1894 *դեկտ. 31 Ընկերութեան գոյքը.*				
Առեւտրական բանկում ընթացիկ հաշիւ.	1487	*85		
Առձեռն դրամ	350	3		
Առձեռն դրամ խոհարահական դպրոցի կառավարչուհու մօտ.	50	61		
1894 թ. գնուած է տոկոսաբեր թղթեր 500 ռ. գումարի .	500			
Անցեալ տարուայ տոկոսաբեր թղթերը	11885	86	14274	35
Ը Ն Դ Ա Մ Ե Ն Ը .	—	—	21658	65

*) Այս գումարից կարուձևի դպրոցի աշակերտուհիներին պատուէրներից հասանելիք 77 ռ. 62 կ., մնում է Ընկերութեան իբրև աւանդ։

Б. СРЕДСТВА ОБЩЕСТВА

ПРИХОДЪ	Отдѣльно Руб.	К.	Вмѣстѣ Руб.	К.
а) **Остатокъ отъ прошлаго года**				
I. Текущій счетъ въ Коммерческомъ банкѣ	2887	25		
На рукахъ у казначея	186	63		
На рукахъ у завѣдывающей кулинарными курсами	235	82	3309	70
II. Процентныя бумаги по номинальной цѣнѣ на сумму 12.500 р., купленныя и принятые въ	—	—	11885	86
			15195	56
б) **Пожертвованія.**				
Отъ попечительства Нерсисянъ Семинаріи изъ суммъ Эфендіанъ	93	11		
Отъ г. Ивана Лорисъ-Меликова въ память покойнаго своего отца Захарія Лорисъ-Меликова	100			
Отъ г. Василія Егіазарова, душеприкащика покойнаго Башхи Егіазарова	500			
Изъ суммъ завѣщанныхъ І. Д. Алеловымъ	100			
Отъ гг. душеприкащиковъ покойнаго Теръ-Егише Теръ-Григорьяна	100			
Отъ г-жи Софіи Бабаевой въ память покойной своей матери Варвары Баяндуровой	100			
Отъ г-жи Маріи Хатисовой въ память покойнаго своего мужа Ивана Хатисова	200			
Отъ наслѣдницъ покойнаго Ивана Читахова	500		1693	11
в) **Членскій взносъ.**				
Отъ 185 дѣйствительныхъ членовъ	1110			
Отъ 1 пожизненнаго члена	100			
Отъ г-жи Екатерины Мусаэловой членскій взносъ за 1893 г.	6		1216	
г) **Съ баловъ, концертовъ и проч.**				
Недоимка съ танцовальнаго вечера, даннаго въ 1893 г.	55	70		
Со спектакля	627		682	70
д) **Проценты съ суммъ Общества**				
Отъ текущаго счета въ банкѣ	20	58		
„ срочныхъ купоновъ	565	86		
По конверсіи 2, 3 восточнаго займа на 4% бумаги Государственнаго банка излишекъ	33	81	620	25
е) **Съ ученицъ двухъ школъ за учебныя пособія и за ученіе**	564		564	
ж) **Получено заказовъ въ школѣ кройки и рукодѣлія**	1364	78	1364*	78
з) **Отъ продажи ученическихъ работъ**	187	46	187	46
и) **Отъ трехъ кулинарныхъ курсовъ**	134	79	134	79
	—	—	6458	9
Итого			21658	65

*Изъ этой суммы выдано учительницамъ 373 руб. 22 коп., ученицамъ 65 руб., остается 926 руб. 56 коп.

РАСХОДЪ	Отдѣльно Руб.	К.	Вмѣстѣ Руб.	К.
а) **Общіе расходы.**				
Канцелярскіе	11	35		
Мелкіе расходы, объявленія и проч.	119	95	131	30
б) **Пожертвованія въ пользу школъ и частныхъ лицъ**				
Въ пользу Зркинянцъ церковно-приходской школы	50			
„ учащихся за подготовленіе на званіе учительницъ	100			
Роздано пособіе бѣднымъ и учащимся	35			
На торжество и Пасху роздано бѣднымъ	203	50	388	50
в) **Расходы Сурпъ-Нишанской школы.**				
Жалованье учителямъ и учительницамъ	1854	84		
Жалованье прислугѣ	144			
Учебныя пособія	186	80		
Матеріалы для рукодѣлія	65	56		
Отопленіе	94	50		
Классная мебель	71	45		
Мелкіе расходы	63	49		
Книги для библіотеки школы	14	86	2523	30
Страхованіе зданія и вещей Сурпъ-Нишанской школы	27	80	142	60
г) **На ремонтъ зданія Сурпъ-Нишанской школы**	142	60		
д) **Расходы школы кройки и рукодѣлія.**				
Жалованье учительницамъ-мастерицамъ	1485			
Жалованье прислугѣ	204			
Уплачено за квартиру впередъ по 1-ое сентября 1895 г.	1160			
Мебель	120	75		
Отопленіе	120	85		
Мелкіе расходы	119	36		
Матеріалы для рукодѣлія	339	34		
Модные журналы	29			
Лѣкарства для ученицъ	16	8	3594	38
е) **Выдано учительницамъ-мастерицамъ школы кройки и рукодѣлія процентовъ съ доходовъ отъ заказовъ**	604	22	604	22
Итого			7384	30
Текущій счетъ въ Коммерческомъ банкѣ	1487	85**		
На рукахъ у казначея	350	3		
На рукахъ у завѣдывающей кулинарными курсами	50	61		
Въ 1894 г. пріобрѣтены процентныя бумаги по номинальной цѣнѣ на сумму 500 р.	500			
Процентныя бумаги отъ прошлаго года	11885	86	14274	35
Итого	—	—	21658	65

**) Въ эту сумму входятъ 77 руб. 62 коп., принадлежащіе ученицамъ школы кройки и рукодѣлія за исполненные ими заказы.

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

I

1894 թ. ապրիլի 23-ին կայացաւ Թիֆլիզի Հայուհեաց Բարեգործական Ընկերութեան տարեկան ընդհանուր ժողովը 62 անդամի ներկայութեամբ Սուրբ-Նշանի օրիորդաց ուսումնարանի դահլիճում:

Նոյն օրը, ինչպէս միշտ, ժողովից առաջ կատարուեց ս. պատարագ և հոգեհանգիստ Ընկերութեան հանգուցեալ բարերարների համար:—Սուրբ պատարագին դպրութիւն էին անում ուսումնարանի սանուհիք: Ընկերութեան ընդհանուր ժողովի պատուաւոր Նախագահ Թեմիս ս. Առաջնորդ Նորին Բարձր Սրբազնութիւն Գէորգ արքեպիսկոպոս Սուրէնեանը տկարութեան պատճառով բացակայ էր:

Վարչութեան անդամ և ատենադպիր տ. Սրբուհի Երիցեանն առաջարկեց ժողովականներին ընտրել իրանց միջից մէկին, որ նախագահէ ժողովին: Ժողովականները տուին մի քանի անուններ, բայց ձայների մեծամասնութեամբ հրաւիրուեց ժողովին նախագահելու տիկ. Սոֆիա Բաբայեանը:

Տիկինը ոտքի կանգնելով շնորհակալութիւն յայտնեց իրան այդչափ պատուելու համար և ապա առաջարկեց ժողովականներին, թէ արդեօք լաւ չէր լինի, որ նիստը յետաձգուէր, որպէսզի Սրբազան Նախագահի ներկայութեամբ կայանար ժողովը:

Բայց ժողովականները կամեցան շարունակել նիստը, վախենալով թէ մի գուցէ ուրիշ անգամ այդչափ մեծ թւով չկարողանան հաւաքուել. իսկ տ. Լ. Թամամշեանը յայտնեց, որ այդ դէպքում պէտք է վարուել այնպէս, ինչպէս որ թելադրում է Ընկերութեան Կանոնադրութիւնը:

Նախագահը տեսնելով որ ժողովականների մեծամասնութիւնը կամենում է շարունակել նիստը, բացեց ժողովը:

Վարչութեան ատենադպիր տ. Սրբուհի Երիցեանը կարդաց $189^{2}/_{3}$ ուսումնարանական տարիների մայիսի 15-ին կայացած ժողովի արձանա-

գրութիւնը և 1893 թ. Վարչութեան գործունէութեան մի տարուան տեսութիւնը:

Յարգելի Տիկնոջ կարդացածից երևաց, որ 1893 թ. սեպտեմբերի 3-ին Վարչութեան անդամները բաղդ են ունեցել Վեհափառ Հայրապետին ներկայանալու և նոյն սեպտ. 6-ին Նորին Օծութիւնն արժանացրել է Իւր այցելութեամբ Սուրբ-Նշանի օրիորդաց ուսումնարանը, ուր Իւր օգտաւէտ և խրախուսիչ խորհուրդները տալուց յետոյ՝ դիմել է ուսուցիչներին և ուսուցչուհիներին հետևեալ խօսքերով «Մեր հայ ընտանիքի փրկիչը առտնին տնտեսութիւնն է: Ի՛նչ դաս էլ որ լինի ձեր աւանդածը՝ նորա նպատակը պէտք է լինի առտնին տնտեսութիւնը: Գիտակցաբար և խնայողաբար տնտեսելը շատ չարեաց առաջը կ'առնէ և ընտանիքի մէջ սէր և խաղաղութիւն կըծնեցնէ»: Ապա օրհնելով ուսումնարանի սանուհիներին, դաստիարակներին և Ընկերութեանը՝ բոլորի սիրտը լցրել է անասելի ուրախութեամբ:

Վարչութեան գլխաւոր հոգսը եղել է գլխաւորապէս Ընկերութեան երկու ուսումնարանների պահպանելը:

Սուրբ-Նշանի ծխ. ուսումնարանում 1893 թ. սովորել են 99 աշ. Վարչութիւնը դժբաղդաբար չէ կարողացել բանալ V բաժ. իւր միջոցների սղութեան պատճառով. իսկ IV բաժ. աշակերտուհիները քննութիւն տալով և վկայական ու մի մի Աւետարան ստանալով՝ թւով 11 հոգի մըտել են Ընկերութեան կարուձևի ուսումնարանը: Այս վերջինում սովորել են 68 աշակերտուհի, որոնցից 8 հոգի ազատ ունկնդիր լինելով՝ վճարել են ամսական 3 ռ.: Աւարտող աշակերտուհիներից՝ ի ներկայութեան արհեստաւորաց գլխաւորի, 5-ը քննութիւն են տուել և ստացել վարպետուհու և 4-ը՝ վարպետուհու օգնականի վկայական, որով այս վերջինները էլի մէկ տարի պէտք է մնային ուսումնարանում:

Նոյն տարին, շարունակեց յարգելի Տիկինը, Ընկերութիւնն ունեցել է 5 մշտական և 156 իսկական անդամ, որոնցից ստացուել է 1454 ռ.:

Վարչութիւնը՝ Ընկերութեան միջոցներն աւելացնելու նպատակով տարուայ մէջ գլուխ է բերել մի ներկայացում, որից գոյացել է 489 ռ. 30 կ., և դեկտ. 26-ին պարահանդէսը՝ 1531 ռ. 70 կ. մուտքով: Վարչութիւնն ստացել է նուէրներ հետևեալ անձինքներից՝ Տիկ. Սոֆիա Քալանթարեանից իւր հանգուցեալ ամուսնու յիշատակին 200 ռ., հանգուցեալ Յովսէփ Ալեխեանի կտակից երկու որդեգրուհու համար 100 ռ., պ. Յովսէփ Ամիրեանից 100 ռ., հանգուցեալ Սուրգունեանի կտակակատար բժ.

Վերմիշեանից 75 ռ., Ներս. դպ. հոգաբարձութիւնից Էֆէնդեանի կտակի համաձայն 26 ռ. 20 կ., Սուրբ-Նշանի աւագ-վարժուհի օր. Նունէ Փրիդոնեանից 80 ռ., տիկին Ն. Ալիխանեանից՝ մեր երկու ուսումնարաններին համար մի մի պատի ժամացոյց, խոհարարական բաժնի երկրորդ դասընթացից մի պատի ժամացոյց խոհանոցի համար։ Զատկին և Զրօրհնէքին՝ Վարչութիւնը բաժանել է չքաւոր ընտանեաց 200 ռ., Զրկինենց Սուրբ-Կարապետ տղայոց ուսումնարանին 50 ռ., չքաւոր աշակերտուհիներին հանդերձեղէն և կրկնակօշիկ 60 ռ., մի խեղճ ուսանողուհու ուսման թոշակ 63 ռ.։ Վարչութիւնը իւր առանձին երախտագիտական զգացմանց հաւաստիքը յայտնում է մեծ. պ. բժ. Վահան Արծրունուն, որ անձնուիրաբար ամենայն շաբաթ այցելում է մեր երկու ուսումնարանները և իւր օգտաւէտ խորհուրդները տալիս մեր սանուհիներին։ Վարչութիւնը նաև իւր խորին շնորհակալութիւնն է յայտնում օր. Նունէ Խատիսեանին, որ ձրիաբար ուսուցանում է թուաբանութիւն և հաշուապահութիւն կարուձևի դպրոցում, և պ. Արշակ Սպարապետեանին, որ ձրիաբար աւանդում է բնագիտութիւն։

Նախագահը հարցրեց ժողովականներին, թէ արդեօք կարդացածի մասին ոչինչ չունին ասելու։ *Տ. Մալխասեանը* վերկենալով ասաց. «Այդ զեկուցման մէջ վարժուհիներ պատրաստելու մասին ասուածը պարզ չէ»։

Վարչ. անդ. տ. Երից.—Այդ նրանից է, որ վարժուհիներ պատրաստելու խնդիրը Վարչութեան ձեռնհասութիւնից բարձր էր և 1893 թ. ընդհանուր ժողովի նախագահ արժ. Անանիա վարդապետն առաջարկեց Վարչութեանը գրաւոր այս մասին իրան դիմել, որպէսզի նա կարողանայ հոգևոր բարձր իշխանութեան միջնորդել այս մասին՝ պարտ ու պատշաճ տնօրէնութիւն անելու, բայց դժբաղդաբար այդ մնաց միայն խոստմունք և արժ. Անանիա վարդապետից այլևս պատասխան չստացուեց։

Օր. Ն. Ամիրխանեան. – Այդ դէպքում Վարչութեան առենապետուհին պէտք է ընդհանուր ժողով հրաւիրէր։

Օր. Մ. Մուղաֆեան. – Վարչութիւնը երևի աւելորդ էր համարում այդ մասին առանձին գործելու, որովհետև լսել էր, թէ Կովկասի Հայոց Բարեգործական Ընկերութիւնն աւելի մեծ ծաւալով սկսելու է այդ գործը։

Տ. Վ. Ալիխանեան.—Այն ժամանակ մենք յատկացրել էինք այդ գործի համար 200 ռ., ինչ եղաւ այդ գումարը։

Տ. Երիցեան.—Վարչութիւնը նախահաշուից դուրս գործել չի կարող. այդ գումարը Ընկերութեան գանձարանումն է։

Տ. Լ. Թամամշեան.—Շատ ցանկալի է, որ Ընկերութեան հաշիւները աւելի մանրամասն տպուէին. օրինակ՝ խոհարարական բաժնի ել և մուտքը չէ յայտնուած և ժողովականներն անկարող են այդ բաժնի օգուտն ու վնասը տեսնել։ Իմ կարծիքով պէտք էր այդ բաժնում ձրիաբար ընդունել աշակերտուհիներ և աժանագին ճաշարան հիմնելով՝ այդտեղից ծախսը հանել։

Տ. Երիցեան.—Մենք չէինք ուզում յարգելի ժողովիդ ձանձրութիւն պատճառել, եթէ ոչ մանրամասն հաշիւը աՀա այստեղ է։

Եւ տիկին Երիցեանը կարդաց խոհարարական բաժնի մանրամասն հաշիւը, որից երևաց հետևեալը.—խոհարարութեան II, III և IV դասընթացներին եղել են 62 ունկնդիր, որոնցից 8 ձրիաբար են սովորել, հետևաբար ստացուել է 1583 ռ., ծախս եղել է 1347 ռ. 18 կ.։ Այս ծախսի մէջ մտնում է 600 ռ. ուսուցիչների և կառավարչուհու վարձատրութիւնը, իսկ մնացածը զանազան ծախսեր են խոհանոցի համար։ Զուտ արդիւնք մնացել է 235 ռ. 82 կ.։

Տ. Լ. Թամամշեան (դիմելով վարչ. անդ. և խոհարարական բաժնի կառավարչուհի տ. Վ. Ռոտինեանին).—Դուք էլ ռոճիկ էք ստանում դասաւանդութեան համար։

Տ. Ռոտինեան.—Այո։

Տ. Թամամշեան. – Որքա՞ն էք ստանում։

Տ. Բաբայեան. – Տ. Ռոտինեանն այնքան է ստանում ամբողջ օրը պարապելով, որքան որ միւս ուսուցիչները միմիայն մէկ ժամուայ համար, այսինքն 2 ռ.։

Տ. Թամամշեան.—Տարին ինչքա՞ն է ծախսվում ռոճիկների համար։

Տ. Ռ.—Խոհարարական բաժնի ուսուցիչների տարեկան ռոճկի մասին որոշ գումար չի կարելի նշանակել, որովհետև այդ դասընթացներն ընդհատվում են և պարապած ժամերն են հաշուի առնվում։

Վ. ա. տ. Տէր-Յովհաննիսեանը. (դիմելով տ. Թամամշեանին).—Դուք, տիկին, մի քանի առաջարկութիւն միաժամանակ էք անում և խնդիրները շփոթում. խոհարարական բաժնում բոլորին ձրի չէինք կարող ընդունել, որովհետև Ընկերութիւնը մեզ տուել է միմիայն 300 ռ., որ մնաց անձեռնմխելի։

Տ. Թամամշեան. – Մենք մանրամասնութիւններից կարող ենք որոշ գաղափար ստանալ և ըստ այնմ խոհարարական դասատանը ձրի աշակերտուհիներ ընդունել։

Տ. Ռօտինեան.—Մենք ձրի էլ ենք ընդունում, ինչպէս որ տեսնում էք, գլխաւորապէս մեր ուսումնարանի աւարտած սաներից, բայց բոլորին ձրի ընդունել անկարելի է։

Տ. Թամամշեան.—Նոյնպէս ցանկալի է, որ տպագրուած հաշիւը օրով առաջ ուղարկուէր Ընկերութեան անդամներին, որպէսզի կարելի լինի պատրաստուել ընդհանուր ժողովի համար. ես արդէն այս մասին մի քանի անգամ խօսել եմ։

Տ. Կ. Եւանգուլեան.—Արդարեւ դուք շատ անգամ ասել էք, բայց ընդհանուր ժողովը բաւականացել է այն հաշուովը, որ Վարչութիւնը նրան ներկայացրել է։

Տ. Ս. Բաղայեանը.—Որովհետեւ արդէն մի քանի անգամ ընդհանուր ժողովներին այս հարցն արծարծուել է, ուրեմն թող ժողովականներից ոտքի կանգնեն նոքա, որոնք համաձայն են տ. Թամամշեանի հետ։

Ոտքի ելան միմիայն 11 հոգի։

Տ. Բաղայեան.—Տ. Թամամշեանի առաջարկութիւնը չանցաւ, բայց Վարչութիւնն այսուհետեւ տպելիս ի նկատի կ'ունենայ և ուրիշ ընկերութիւնների նոյնատեսակ հաշիւները և ըստ այնմ կըվարուի։

Տ. Թամամշեան.—Այն՝ ինչ որ տ. Երիցեանը կարդաց, գոնէ առաջուց տպուէր և Ընկերութեան անդամներին ուղարկուէր։

Տ. Եւանգուլեանը պատասխանեց, որ այդպէս մանրամասն տպուած հաշիւը շատ թանգ կընստի։

Նախագահը նորից առաջարկեց ժողովին, թէ արդեօք կամենում են որ այսուհետեւ տեղեկագիրը ևս տպուի, իսկ հաշիւներն՝ աւելի մանրամասն։ Ընդհանուր ժողովը հաստատ մնաց իւր վճռին և չընդունեց վերոյիշեալ առաջարկութիւնները։

Վերոյիշեալ հարցը բաւական պարզուած համարելով՝ Նախագահող Տիկինը դիմեց գանձապահին նախահաշիւը կարդալու։ Ընկերութեան գանձապահ օր. Կ. Մութաֆեանը կարդաց 1894 թ. համար կազմած նախահաշիւը, որ և ժողովը հաստատեց։

Պաշտօնատար անձանց ընտրութիւնը՝ որ նշանակուած էր այդ նիստին, յետաձգուեց, որովհետեւ ուշ էր, արդէն ժամը $2^1/_2$ էր, և նիստը փակուեց։

II

Մայիսի 3-ին Ընկերութեան կարուձեւի դպրոցում 118 անդամի ներկայութեամբ ընդհանուր ժողով կայացաւ, որ ապրիլի 23-ի ժողովի շարունակութիւնն էր։

Ժողովը բացեց Նորին Բարձր Սրբազնութիւն Գէորգ արքեպիսկոպոս Սուրէնեանը։

Վ. ա. տ. Տէր-Յովհաննիսեանը կարդաց Կովկասի Հայոց Բարեգործ. Ընկերութեան ուղղած առ Հայուհեաց Ընկ. գրութիւնը, որով իմացվում էր որ առաջին Ընկերութիւնը ձեռնարկում է դասընթացներ բանալ ուսուցիչների և ուսուցչուհիների համար, որպէսզի նոքա կարեւոր ցէնզ կարողանան ստանալ, ուստի այս նպատակի համար խնդրում է նիւթական օժանդակութիւն։

Վարչութիւնը որոշել էր այդ գործի համար արդէն յատկացրած 200 ռ. նուիրել, բայց ժողովականներից մի քանիսն անբաւարար էին գտնում այդ գումարը։

Տ. Լ. Թամամշեանը յայտնեց, որ լաւ կըլինէր, եթէ խոհարարական դասընթացները շարունակուէին ամառը ևս. այդպիսով դաւառներից եկած վարժուհիները կարող էին թէ ժամանակ ունենալ և թէ Ընկերութեան ուսումնարաններում բնակուել։

Վ. ա. տ. Ռօտինեանը պատասխանեց, որ Տիկնոջ առաջարկութիւնը չէ համապատասխանում դասընթացների այժմեան կազմակերպութեանը։

Բազմութեամբ ձայների որոշուեց վերոյիշեալ ցէնզ ձեռք բերելու դասընթացների համար տալ 200 ռ։

Բարձր Սրբազան Նախագահը յայտնեց ժողովականներին, որ այդ օրուայ նիստին պէտք է ընտրուեն Վարչութեան 4 անդամ, հերթով դուրս եկողների տեղ, և 5 փոխ-անդամ, և որ դոցա ընտրութիւնը գաղտ-գաղտ կըլինի։

Ժողովականներից ամեն մէկին բաժանուեցան թերթիկներ, որոնց վրայ պէտք է գրէին 4 անդամի և 5 փոխ-անդամի անուն։ Ժողովականներից մի քանիսը, որոնց անունները թերթիկների վրայ գրուած էին, հրաժարուեցան քուէարկուելուց և միմիայն հետեւեալ 10 հոգին համաձայնեցին քուարկուելու՝ տ. տ. Մ. Աքիմեան, Վ. Ալիխանեան, իշխ. օր. Մ. Արղութեան, իշխ. Մ. Բէկթաբէգեան, Ս. Բաղայեան, Կ. Եւանգուլեան, Ե. Թայիրեան, Լ. Թամամշեան Կ. Խալաթեան և Ս. Քալանթար։

Վերոյիշեալ անձինքներից ձայների առաւելութեամբ ընտրուեցան՝

Տիկ. Ս. Բաբայեան (87 սպիտակ և 25 սև=112 ձայն). 5 հոգի մնացել էին ձեռնպահ:

Տ. Ե. Թայիրեան (83 սպ. 33 սև=116)

Տ. Կ. Եւանգուլեան (82 սպ. 34 սև=116) և

Իշխ. Մ. Բէկթաբէգեան (80 սպ. 36 սև=116)

Վերջին երեք քուէարկութեանը երկուսը ձեռնպահ էին մնացել:

Երբ հաշուեցին վերոյիշեալ 4 արկղի քուէների թիւը, տ. Վ. Ալիխանեանը վերկենալով տեղից ասաց, որ ինքը ընտրութիւնն անկանոն է համարում, որովհետև տ. Բաբայեանի ստացած ձայների թիւը 112 է, իսկ միւսներինը 116 և այդ պատճառով նա չէ թոյլ տալի որ իւր արկղի քուէները հաշուեն:

Իսկ Սրբազան Նախագահը՝ ընտրութեան բոլոր կանոնները ճշտութեամբ պահպանուած գտնելով, Վարչութեան անդամների ընտրութիւնը օրինաւոր համարեց և առաջարկեց ձեռնարկել փոխ-անդամների ընտրութեան, որպիսիք և ընտրուեցան՝ տ. տ. Մ. Յարութիւնեան, Ս. Խուդավերդեան, օր.օր. Մ. Խատիսեան, Վ. Փոնդոյեան (տ. Միլով) և Մ. Մատինեան:

Ընկերութեան իսկական անդամ յարգելի տ. Սոֆիա Քալանթարեանը Ընկերութեան կողմից շնորհակալութիւն յայտնեց՝ հերթով դուրս եկող Վարչութեան անդամներին՝ տ. տ. Նադեժդա Ալիխանեանին, Վարվառէ Ռոտինեանին, Սրբուհի Երիցեանին և Հեղինէ Աւթանդիլեանին:

Օր. Իշխ. Մ. Արղութեանը մօտենալով Վարչութեան սեղանին յայտնեց, որ Վարչութեան անդամների ընտրութիւնն ապօրինի էր և դրա դէմ բողոքում են՝ ինքը, տ.տ. Վ. Ալիխանեանը, Ս. Խուդավերդեանը, օր.օր. Ն. Ամիրխանեանը, Լօրիս-Մելիքեանը, Վ. Թադէոսեանը. Իշխ. օրիորդը ցանկութիւն յայտնեց, որ այդ բողոքն անպատճառ արձանագրուի: Իսկ տիկ. Ս. Խուդավերդեանը իւր զարմանքը յայտնեց, որ ինքը մտքովն անգամ չի անցրել բողոքել ընտրութիւնների դէմ:

Սրբազան Նախագահը պահպանիչ ասելով փակեց նիստը ժամը 12½ գիշերուայ:

ՄՄ Հայագիտական գրադարան
MAL011993